

P7_TA-PROV(2010)0324

Kauppa- ja taloussuhteet Turkin kanssa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 21. syyskuuta 2010 kauppa- ja taloussuhteista Turkin kanssa (2009/2200(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission laatiman Turkkiä koskevan vuoden 2009 edistymiskertomuksen (SEC(2009)1334),
  - ottaa huomioon 12. syyskuuta 1963 tehdyn Euroopan talousyhteisön ja Turkin assosiaatiosopimuksen,
  - ottaa huomioon sopimukseen 23. marraskuuta 1970 liitetyn lisäpöytäkirjan ja etenkin sen 41 artiklan 1 kohdan (vallitsevan tilan säilyttämiseen liittyvä lauseke),
  - ottaa huomioon EY–Turkki-assosiaationeuvoston 19. syyskuuta 1980 tekemän päätöksen N:o 1/80,
  - ottaa huomioon tulliliiton viimeisen vaiheen aloittamisesta 22. joulukuuta 1995 tehdyn EY–Turkki-assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/95 (96/142/EY),
  - ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen neljästä perusvapaudesta antamat tuomiot, erityisesti tapauksissa Demirel, Sevince, Savas, Abatay-Sahin, Tum-Dari ja Soysal,
  - ottaa huomioon vuonna 2007 julkaistun viimeisimmän Turkkiä koskevan WTO:n kauppapoliittisen maatutkinnan,
  - ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Turkista,
  - ottaa huomioon kyseisen politiikkayksikön tekemän analyysin liittymistä valmistelevan tukivälineen yhteydessä laaditusta Turkkiä koskevasta vuoden 2009 ohjelmasta vuoden 2009 laajentumispaketin yhteydessä,
  - ottaa huomioon neuvoston 11. joulukuuta 2006 tekemät päätelmät,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
  - ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A7-0238/2010),
- A. ottaa huomioon, että tulliliitto Turkin kanssa on edelleen pisimmälle meneviä ja läheisimpiä kauppasuhteita, joita EU:lla on kolmannen maan kanssa,
- B. ottaa huomioon, että Turkki on Maailmanpankin tilastojen mukaan maailman 17. suurin talous ja että se on Euroopan kuudenneksi suurin talous, jonka viennistä teollisuustuotteiden osuus on yli 90 prosenttia; ottaa huomioon, että Turkki oli 20. tilalla

suorien ulkomaisten investointien kohteiden luettelossa ja että suorat ulkomaiset investoinnit Turkissa olivat 18 miljardia vuonna 2008,

- C. ottaa huomioon, että Turkista on tullut EU:n seitsemänneksi suurin kauppakumppani ja että EU on Turkin suurin kauppakumppani,
  - D. ottaa huomioon, että Turkin vienti Euroopan unioniin on 33,6 miljardia euroa ja tuonti unionista 40,4 miljardin euroa,
  - E. toteaa, että keskimääräinen työttömyys Turkissa on noussut huolestuttavaan 12,5 prosenttiin vuonna 2009 ja laskenut 10,8 prosenttiin huhtikuussa 2010 OECD:n tietojen mukaan, että nuorisotyöttömyys on 25 prosenttia ja että Turkin vuosituhattavoitteita koskevan raportin 2010 mukaan äärimmäisen köyhyyden suhteellinen osuus on 17,1 prosenttia,
1. panee tyytyväisenä merkille, että EU:n kauppasuhteet Turkin kanssa ovat edistyneellä tasolla; pyytää Turkia yksinkertaistamaan menettelyitä ja byrokratiaa ja poistamaan jäljellä olevat tullit ja muut kuin tulleihin liittyvät esteet; painottaa rakentavan vuoropuhelun tärkeyttä osapuolten välillä, jotta suhteita voidaan vielä parantaa;
  2. muistuttaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 205 artiklan ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan mukaan unionin ulkoisessa toiminnassa, yhteinen kauppapolitiikka mukaan lukien, pyritään edistämään seuraavia periaatteita: demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus, ihmisarvon kunnioittaminen, tasa-arvo ja yhteisvastuu sekä Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden ja kansainvälisen oikeuden noudattaminen, samoin kuin rakentamaan kumppanuuksia sellaisten kolmansien maiden kanssa, jotka noudattavat edellä mainittuja periaatteita;
  3. kehottaa komissiota jatkamaan sitoutumistaan ja vuoropuheluaan Turkin kanssa kaupan alalla ja erityisesti yhteisessä neuvoo-antavassa komiteassa ja EU:n ja Turkin tulliliiton sekakomiteassa; kannustaa molempia osapuolia käyttämään näitä foorumeja tehokkaammin hyväksi ja ratkaisemaan nopeasti jäljellä olevat ongelmat, kuten Turkin asettaman kiellon tuoda maahan nautaeläimiä ja niistä jalostettuja tuotteita sekä joidenkin EU:n jäsenvaltioiden asettamat tieliikennekiintiöt, joita sovelletaan Turkissa rekisteröityihin ajoneuvoihin;
  4. panee merkille Turkin pitkän aikavälin kasvupotentiaalin ja väestöön liittyvät erityispiirteet; kannustaa sekä unionia että Turkia kiinnittämään riittävästi huomiota talouden keskinäisiin sidoksiin, ylläpitämään avoimia kauppa- ja investointijärjestelmiä ja kykyään sietää kotimaan protektionistisia paineita eri kansainvälisillä foorumeilla tekemiensä sitoumusten mukaisesti ja hyödyntämään kaupan suojavälineitä WTO:n sääntöjen mukaisesti;
  5. on huolissaan naisten vähäisestä osuudesta työmarkkinoilla ja heidän työllistymisestään epävirallisen talouden piirissä; kehottaa Turkia asettamaan naisten työllisyyden talous-, sosiaali- ja työllisyyspolitiikkansa keskiöön;
  6. korostaa nuorten työllisyystilanteen vakavuutta ja ongelman ratkaisemiseksi tarvittavien erityistoimien puutetta; viittaa äskettäiseen ILO:n tutkimukseen, jossa kuvataan

työpaikkojen luomista yleensä ja naisten ja nuorten työllistämistä erityisesti tärkeimpänä työmarkkinoiden haasteena Turkin kehityksen kannalta; vaatii näin ollen työllisyysstrategiaa, jossa paneudutaan nuorisotyöllisyyteen yleensä ja nuorten naisten tilanteeseen erityisesti;

7. panee tyytyväisenä merkille vuonna 1996 perustetun tulliliiton, joka on helpottanut markkinoille pääsyä ja jonka ansiosta EU:n ja Turkin kaupan määrä on noussut vuoden 2008 huippuarvona 100 miljardiin euroon vuodessa;
8. korostaa, että tulliliitto koskee teollisuustuotteita ja jalostettuja maataloustuotteita; odottaa maataloustuotteiden ottamista tulliliiton piiriin mahdollisimman pian; katsoo, että tulliliittoa voidaan syventää ottamalla sen piiriin muitakin aloja, kuten palvelut ja julkiset hankinnat;
9. pitää valitettavana, että viimeisimmän WTO:n maatuokinnan mukaan Turkin soveltama keskimääräinen maataloustuotteiden tulli on suhteellisen korkea ja joissakin tapauksissa erittäin korkea (esimerkiksi maissin tulli on 130 prosenttia); pyytää Turkin hallitusta alentamaan näitä kaupan esteitä huomattavasti;
10. panee tyytyväisenä merkille Turkin tullikoodeksin yhdenmukaistamisen EU:n tullikoodeksin kanssa ja erityisesti yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP) hyväksymisen; kehottaa lisäämään Turkin lainsäädännön mukauttamista yhteisön säännöstöön, kun on kyse vapaakaupasta, väärennösten torjunnasta sekä lupien myöntämisestä verovapaille liikkeille ja niiden jälkitarkastuksista;
11. pahoittelee, että Turkki ei ole vielääkään, viidentenä peräkkäisenä vuonna, pannut täytäntöön EY–Turkki-assosiaatiosopimuksen lisäpöytäkirjaa eikä poistanut kaikkia tavaroiden vapaan liikkuvuuden esteitä; kehottaa Turkkiä välittömästi täyttämään kaikki tästä pöytäkirjasta johtuvat velvoitteet syrjimättömällä tavalla, mikä myötävaikuttaa sen kauppasuhteiden myöhempään kehitykseen kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kanssa ja muistuttaa, että täytäntöönpanon laiminlyönti voi vaikeuttaa neuvotteluprosessia entisestään;
12. toistaa, että on olennaisen tärkeää, että Turkki täyttää tulliliittoon liittyvät sitoumuksensa täysimääräisesti; katsoo lisäksi, että Turkin lainsäädäntöä on edelleen mukautettava yhteisön säännöstöön tietyillä aloilla, kuten vapaakauppa-alueet ja tullialennukset;
13. korostaa, että tulliliitto hyötyisi suuresti riitojenratkaisumenettelyn tarkistamisesta, sillä sen avulla voitaisiin ratkaista nopeasti ja oikeudenmukaisesti avoinna olevat kysymykset;
14. kannustaa poistamaan kaikki EU:n ja Turkin välisen kaupan tarpeettomat esteet, mukaan lukien tekniset esteet, kuten hyväksynnän tunnustamisen, päällekkäisen testauksen, päällekkäiset tarkastukset sekä pakolliset tekniset standardit ja määräykset WTO:n sääntöjen mukaisesti; kehottaa myös komissiota levittämään tätä alaa koskevia hyviä käytäntöjä;
15. tunnustaa, että Turkilla on ollut vaikeuksia tehdä vapaakauppasopimuksia kolmansien maiden kanssa ja että tästä on aiheutunut haittaa Turkin taloudelle, koska on sallittu

- yksipuolinen, etuuskohteluun perustuva pääsy Turkin markkinoille EU:n vapaakauppakumppaneille, joiden kanssa Turkki ei vielä ole voinut allekirjoittaa vapaakauppasopimuksia; kehottaa komissiota ja neuvostoa varmistamaan, että Turkki sisällytetään EU:n ja kolmansien maiden välisiä tulevia vapaakauppasopimuksia koskeviin vaikutustenarviointitutkimuksiin, ja parantamaan entisestään tiedonkulkua EU:n kannoista ja vapaakauppaneuvottelujen tilanteesta; kehottaa komissiota ottamaan vapaakauppaneuvotteluissa huomioon EU:n ja Turkin tulliliiton;
16. kehottaa Turkkia poistamaan jäljellä olevat tavaroiden tuontilisenssit, jotka eivät ole tulliliiton sitoumusten mukaisia, ja hyväksymään kaupan teknisten esteiden poistamista koskevan EY–Turkki-assosiaationeuvoston päätöksen 2/97 saattamisen ajan tasalle;
  17. panee tyytyväisenä merkille ulkomaankaupan standardeja koskevan lainsäädännön, jonka Turkin hallitus hyväksyi vuonna 2009; toteaa kuitenkin, että vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt ja fyysiset tullitarkastukset on otettu käyttöön; rohkaisee sekä EU:ta että Turkkia noudattamaan täysimääräisesti vastavuoroisen tunnustamisen periaatteita;
  18. pyytää Turkkia poistamaan raskaat tuontimenettelyt ja mukauttamaan jalostettuja maataloustuotteita koskevan tullittoman kiintiöjärjestelmän, sillä ne ovat tulliliiton vastaisia;
  19. panee tyytyväisenä merkille viimeisimmän Turkkia koskevan WTO:n maatutkinnan päätelmät; kehottaa Turkin hallitusta kuitenkin ryhtymään tarvittaviin toimiin sen suositusten toteuttamiseksi ja rakenteellisten ja lainsäädännöllisten uudistusten nopeuttamiseksi;
  20. kehottaa Turkkia vetämään takaisin hyviä valmistuskäytäntöjä koskevat uudet vaatimukset, koska niillä tosiasiallisesti kielletään tiettyjen lääkevalmisteiden tuonti, sekä osallistumaan ja liittymään kansainvälisiin aloitteisiin hyviä valmistuskäytäntöjä koskevien menettelyjen ja standardien, kuten WHO:n ja EU:n standardien, yhdenmukaistamiseksi;
  21. panee merkille Turkin dynaamisen kansainvälisen kaupan strategian ja sen, että maa on tähän mennessä tehnyt jo 16 vapaakauppasopimusta; kannustaa Euroopan unionia ja Turkkia työskentelemään yhdessä kauppasuhteiden syventämiseksi Keski-Aasian kanssa;
  22. panee merkille, että 88 prosenttia Turkin suorista ulkomaisista investoinneista on peräisin Euroopan unionista; huomauttaa kuitenkin, että suorien ulkomaisten investointien osuus Turkin BKT:sta on suhteellisen pieni;
  23. panee merkille Turkin aseman alueellisissa foorumeissa kuten Mustanmeren taloudellisen yhteistyön järjestössä, Mustanmeren kauppaa- ja kehityspankissa sekä Kaakkois-Euroopan yhteistyöprosessissa; kannustaa Turkkia ottamaan johtavan roolin avoimen ja oikeudenmukaisen kaupan edistämässä ja ottamaan asianmukaisesti huomioon sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristön hyvinvoinnin;
  24. panee merkille Turkin merkittävän aseman Välimeren alueella, sillä se on yksi Barcelonan prosessin alullepanijoista, ja kehottaa Turkkia kunnioittamaan kaikkia

valtioita, jotka ovat mukana prosessissa; korostaa, että Turkin Välimeren alueen kanssa käymässä kaupassa on vielä runsaasti kehittämisen varaa;

25. panee merkille, että vaikka EU on edelleen Turkin suurin kauppakumppani, Venäjä, Kiina, Yhdysvallat ja Iran ovat olleet Turkin tärkeimpien kauppakumppanien joukossa vuodesta 2009 alkaen; korostaa, että Turkin ja EU:n välisen kaupan määrä väheni vuonna 2009, mutta suuntaus on ollut kasvava vuoden 2010 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana; panee merkille myös, että Turkki pyrkii monipuoliseen kauppakumppanuuteen; pyytää komissiota tekemään tutkimuksen syistä, joiden vuoksi EU:n osuus Turkin ulkomaankaupasta on vähentymässä ja mitä taloudellisia vaikutuksia tällä on; katsoo, että yksi mahdollinen syy on talouskriisi;
26. panee merkille, että Turkilla ja EU:lla on samantapaisia haasteita energiansaannissa; korostaa Nabucco-hankkeen merkitystä EU:n energiansaannin turvallisuuden kannalta, ja kehottaa tämän vuoksi Turkkiä tekemään aloitteen ja panemaan viipymättä täytäntöön hallitustenvälisen Nabucco-sopimuksen; painottaa, että on määritettävä yhteinen ulkoinen energiastrategia ja avattava energiaa koskeva neuvotteluluku, mikä lisäisi energia-alan yhteistyötä entisestään; kehottaa Turkkiä ratifioimaan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen kauppaa koskevan muutoksen, ja kannustaa Turkkiä investoimaan valtavaan uudistuvien energialähteiden potentiaaliinsa;
27. panee merkille, että GATS 4 -sopimuksen neljännen toimitusmuodon aiheuttamat viisumiongelmien rajoittavat merkittävästi Turkin liikemiesten ja kuorma-autonkuljettajien liikkumista EU:ssa; korostaa EU:n tuomioistuimen tähän liittyviä tuomioita, ja pyytää komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat näitä tuomioita; pyytää komissiota ja neuvostoa tarkastelemaan uudelleen viisumimenettelyjä, jotta kaupan esteet voitaisiin poistaa;
28. pitää valitettavana, että lainsäädäntöä, jolla taataan ammatilliseen järjestäytymiseen liittyvien oikeuksien täysi noudattaminen asiaa koskevien EU:n vaatimusten ja ILO:n yleissopimusten mukaisesti, ei vielä ole saatu valmiiksi, erityisesti mitä tulee oikeuksiin ammattiyhdistystoimintaan ja työehtosopimuksiin sekä lakko-oikeuteen;
29. kehottaa Turkkiä välttämään ulkomaisten yritysten syrjintää antamalla turkkilaisille tarjoajille 15 prosentin hintaedun julkisissa hankinnoissa; kehottaa Turkkiä liittymään Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevaan sopimukseen (GPA);
30. painottaa, että väärennetyt tuotteet, mukaan lukien lääkkeet ja kosmetiikka, ovat ongelma EU:n ja Turkin kauppasuhteissa ja että ne heikentävät Turkin houkuttelevuutta suorien ulkomaisten investointien kohteena; rohkaisee Turkkiä saattamaan voimaan uuden teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan lainsäädännön, niin että se voi syventää kauppasuhteita EU:n kanssa; korostaa, että kehitettäessä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa järjestelmää on saatava aikaan parempi tasapaino teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan lainsäädännön kansainvälisten vaatimusten ja kotimaan taloudellisen kehityksen tarpeiden välille;
31. panee merkille, että pk-yritysten osuus Turkin yrityksistä on 99 prosenttia ja että ne työllistävät 70 prosenttia maan työvoimasta; rohkaisee Turkkiä parantamaan pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia; panee tyytyväisenä merkille Turkin yhdeksännen

kehityssuunnitelman, jossa keskitytään pk-yritysten kilpailukyvyn parantamisen kannalta ratkaisevan tärkeisiin tutkimus- ja kehitysmenoihin;

32. pitää myönteisenä kansanäänestyksessä hyväksyttyä perustuslain muutosta;
33. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä Turkin hallitukselle.